

BILAGA 3: UTMANINGAR, MÖJLIGHETER OCH FÖRSLAG PÅ FOKUS FÖR SAMVERKAN

Innehåll

1	Utmaningar och möjligheter i Nacka	3
1.1	Psykisk och fysisk hälsa, ensamhet, utanförskap	3
1.2	Otrygghet, brottslighet, droganvändning	5
1.3	Klimatpåverkan och högt klimatavtryck per Nackabo	7
2	Förslag på samverkansfokus med Nackas civilsamhälle	7
2.1	Gemenskap, sammanhang och livskvalitet.....	9
2.1.1	Exempel på samspel idag	9
2.1.2	Förväntade effekter av ökat samspel.....	10
2.2	Trygg i hela Nacka	11
2.2.1	Exempel på samspel idag	11
2.2.2	Förväntade effekter av ökat samspel.....	12
2.3	En hållbar och miljösmart kommun	12
2.3.1	Exempel på samspel idag	13
2.3.2	Förväntade effekter av ökat samspel.....	13
3	Förväntad ökad måluppfyllelse genom ökad samverkan inom fokusområden	14

I Utmaningar och möjligheter i Nacka

Nacka kommun står inför en stor mängd utmaningar och möjligheter nu och framåt. De fungerande samverkansformer som synliggjorts inom ramen för det här uppdraget har baserats på tydliga data för utmaningar där civilsamhället redan idag spelar en avgörande roll för hur Nacka ser ut i framtiden.

Färre deltar i ledarledda aktiviteter

Ökad psykisk ohälsa, främst bland flickor

Ökad användning av alkohol, narkotika och tobak

Ökad ofrivillig ensamhet och fallskador

Upplevda tryggheten minskar

Flest brott i lokala centrum

Ökad tillgång och användning av narkotika

Klotter och störning av mopeder i delar av kommunen

Hög klimatpåverkan per Nackabo.

Behov av mer hållbart resande.

Hållbarhetsarbete splittrat med bristande kunskap och information om de andras arbete

I.1 Psykisk och fysisk hälsa, ensamhet, utanförskap

Fysisk hälsa. Studien Ung Livsstil¹ visar att 2017 var 54% av högstadieungdomarna i Nacka medlemmar i en idrottsförening. Det är första gången under de år studien Ung livsstil genomförts i olika kommuner som andelen medlemmar inom idrotten inte minskat över tid. Samma gäller för kulturföreningar. Stockholmsenkäten visar samtidigt att andelen tjejer i åk 2 på gymnasiet som deltar i ledarledd träning/aktivitet har sjunkit från 48% till 28% under en 10-årsperiod.

Psykisk hälsa. Studien Ung Livsstil visar att unga tjejer anger i högre grad upplevda besvär än killar. De besvär som flest tjejer anger att de haft under det senaste året är: irritation/dåligt humör, stress och trötthet. Bland killar är det samma besvär, fast i lägre grad. Stockholmsenkäten visar en ökning i andelen flickor i årskurs 2 på gymnasiet som ofta känner sig deppiga och ledsna utan att veta varför.

Droger. Stockholmsenkäten 2018 visar att andelen flickor i årskurs 2 på gymnasiet som testat narkotika har ökat, såväl på tio års sikt som under de senaste tre mätningarna. Det konstateras att det finns en tydlig negativ trend för användning av alkohol, narkotika och tobak hos tjejer i gymnasiet. Nacka utmärker sig som den kommun där flest ungdomar har haft möjlighet att testa narkotika men valt att avstå.

---

¹ Ung livsstil i Nacka 2016–2017

BRUK OCH TILLGÅNG NARKOTIKA

- ÅK 2, gymnasiet

- Pojkar

- Flickor

Röda personer motsvarar andel som testat narkotika, gula motsvarar de som haft möjlighet att testa men avstått och de gröna visar de som varken testat eller haft möjlighet att avstå.

Ofrivillig ensamhet vanligt bland äldre. Enligt Peter Strang, professor vid institutionen för onkologi-patologi vid Karolinska Institutet, innebär långvarig, ofrivillig ensamhet en kronisk, lågintensiv stress, där det biologiska varningssystemet om att man bör söka upp sin flock är ständigt aktiverat. Det långvariga påslaget av stresshormoner är början av ett förlopp som kan ge högt blodtryck och inflammation i kroppen, vilket i sin tur ökar risken för sjukdomar som hjärtinfarkt, stroke och demens. Utöver detta innebär ensamhet en högre risk för depression.

Nya Nackabors väg till egen bostad och egen försörjning. Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till AFN att stärka integrationen och de nyanländas etablering i Sverige genom samarbete med föreningar och civilsamhället och genom aktiva insatser för egen försörjning. De nyanlända i Nacka är i genomsnitt mer framgångsrika med att nå egen försörjning jämfört med övriga riket, men nära en tredjedel behöver stöd under längre tid än etableringsperiodens två år. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer. Kolada visar att Nacka har en negativ trend gällande elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare.

Jämlikhet. Enligt SCB² är Nacka rankad som den sjunde mest ojämlika kommunen i Sverige.

Mål 10 Minskad ojämlikhet   Könsuppdelat

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

				2015	2016	2017	2018
Ginikoefficient, index	▲	≈	↓	0,461	0,461	0,460	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	▲	≈	↓	19	22		18
▼ Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	▲	≈	↓	24	34	37	53
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	▲	≈	↓		54	76	77

² www.scb.se

Ginikoefficienten är en ekonomisk måttenhet på ojämlikheten, till exempel i inkomstfördelning, hos en befolkning. Måttet bygger på Lorenzkurvan och visar hur inkomsterna är fördelade i en viss population.³

1.2 Otrygghet, brottslighet, droganvändning

Tryggare Sveriges Trygghetsmätning Nacka kommun 2018⁴ visar att otryggheten ökar i Nacka. I mätningen framkommer att Nacka har höga problemnivåer på fem variabler i mätningen: 1. Nedskräpning, 2. Buskörning med mopeder, 3. Avstått från att åka buss eller tåg, 4. Avstått idrottsevenemang och 5. Få tycker att polisen bryr sig om lokala problem. Tryggare Sveriges rekommendationer är att i första hand fokusera på Orminge och Fisksätra, för att dessa områden uppvisar högst siffror i trygghetsindex och för att Orminge är det område som uppvisat störst negativ förändring.

Den nationella trygghetsundersökningen⁵ visar:

Otryggheten har ökat, och att det är en påtaglig ökning jämfört med förra året. Det är fler som är otrygga när det går ut ensamma sent på kvällen i sitt bostadsområde. Kvinnor är betydligt otryggare än män samt att det är stor skillnad på vad vi är rädda för – och vad vi borde vara rädda för.

Mående viktigare än område. Det mesta av den upplevda tryggheten har inte att göra med var man bor – utan vem man är och hur man mår.

Att människor påverkas av hur det ser ut i ett område, och i ett utsatt område kan små saker få stor betydelse. I utsatta områden finns ofta en känsla av att samhället inte bryr sig och då kan smågrejer som felparkerade bilar, skadegörelse, klotter och buskörning bli ett stort problem.

Tre fokusområden att satsa på för att förebygga brott och öka trygghet: 1. Besöka bostadsrättsföreningar och hyresgästföreningar i utsatta områden 2. Grannsamverkan och 3. Satsa på icke-kriminella.

Tre myter om vad som minskar brottslighet och ökar trygghet:

1. Föräldrar måste ta ansvar för sina barn
2. Öppna fler fritidsgårdar och
3. Sätta upp övervakningskameror.

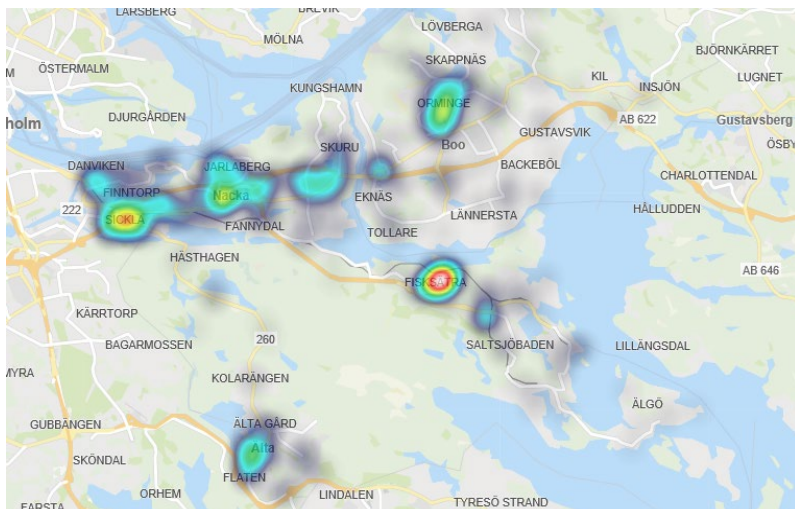
---

³ www.kolada.se

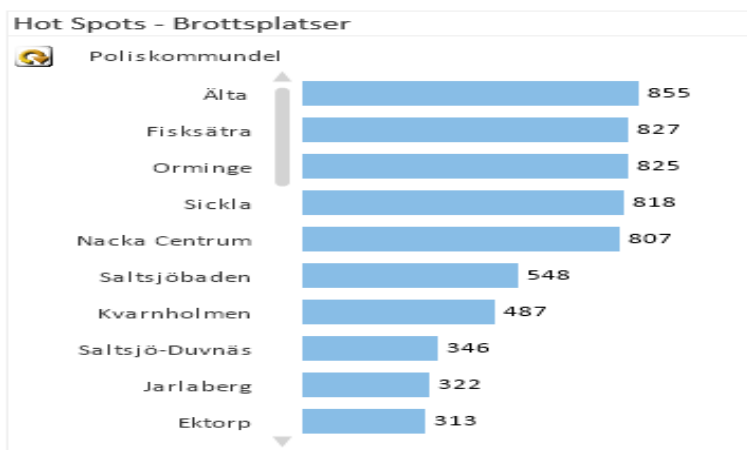
⁴ Tryggare Sveriges Trygghetsmätning Nacka kommun 2018

⁵ Nationella trygghetsundersökningen 2018, Om utsatthet, otrygghet och förtroende, Brå Rapport 2019:1

Statistik från Polisen i Nacka visar att flest brott i Nacka 2018 anmäls i Älta, Fisksätra och Orminge.

Här framkommer att många av de brott som begås i Nacka kan kopplas till den upplevda känslan av trygghet, så som skadegörelse, klotter, smitning vid parkeringsskada, cykelstölder och ringa narkotikabrott.

Stockholmsenkäten⁶, vars syfte är att ge underlag till förebyggande insatser, följa upp det kommunala arbetet och bidra till ökad kunskap, visar på fler negativa trender:

Den psykiska ohälsan ökar. Två trender syns framförallt bland unga tjejer, dels minskar upplevelsen att det är härligt att leva och dels ökar upplevelsen av att ofta vara ledsen och deppig utan att veta varför.

Tillgången till narkotika är hög. Nacka är också den kommun som sticker ut gällande ungdomar som haft möjlighet att testa droger men valt att inte testa (ännu).

⁶ Stockholmsenkäten, Stockholms län 2018

En kraftig ökning av användandet av tobak, alkohol och narkotika för ungdomar sker mellan åk 9 och åk 2 på gymnasiet, trenden syns tydligast hos tjejer.

Känsla av att vara allvarligt hotad. Nacka är den kommun, tillsammans med Vallentuna, där unga killar oftast känt sig allvarligt hotade.

En studie i skriften *Drug and Alcohol dependence*⁷ redovisar att tonåringar som redan i årskurs 7 begått ett brott löpte högre risk att vara kriminella samt att utveckla ett alkohol- och drogbruk. Forskaren Russel Turner framhäver att Barn som så tidigt i livet uppvisar ett kriminellt beteende är en grupp som samhället bör oroa sig över mer och satsa resurser på.

1.3 Klimatpåverkan och högt klimatavtryck per Nackabo

Tack vare att Nacka är utsedd till årets miljökommun inom gruppen storstad och storstadsnära kommuner 2019 får Nacka även ljuset på de områden som kräver en förbättring. Enligt en analys av Nackas klimatpåverkan hamnar de samlade utsläppen per Nackabo på drygt 10 ton koldioxidekvivalenter. Om man bara tar med den privata konsumtionen minskar belastningen, men blir fortfarande över 8 ton per person. Det kan ställas mot att gränsen för vad som är hållbart på sikt brukar sättas vid 1–1½ ton, eller till och med mindre.

I majoritetsprogrammet framhålls att det som Nackabo ska vara enkelt att värna miljön. Utöver det framhålls att en av de viktigaste åtgärderna för att nå målen i miljöprogrammet är att göra resandet mer hållbart.

I en undersökning 2016 intervjuades 1000 nackabor om sina konsumtionsvanor och attityder till klimatfrågan.

Undersökningen visade att:

- 87% tror att de som bor i Nacka själva kan göra något för att bromsa klimatförändringarna,
- 43% anser att det är deras invanda beteenden som hindrar dem från att leva mer klimatvänligt,
- 14% anser sig sakna information om hur deras klimatpåverkan kan minskas

2 Förslag på samverkansfokus med Nackas civilsamhälle

All verksamhet Nacka kommun bedriver genomförs av visionen *öppenhet och mångfald* och värderingen *förtroende och respekt för människans kunskap och förmåga och deras vilja att ta ansvar*. Ett strategiskt och effektfullt samspel med civilsamhället kännetecknas av just detta då civilsamhället är en betydelsefull del av kommunen och bidrar i stort och smått till Nackas utveckling.

---

⁷ *Assessing reciprocal association between drunkenness, drug use, and delinquency during adolescence: separating within- and between-person effects*, Drug and Alcohol Dependence

Volym 191, 1 oktober 2018; Russell Turner, Kristian Daneback, Anette Skärner

Utifrån det kommunala uppdraget, Nackas politiska vilja och samhällsutmaningar vi står inför förs nedan ett resonemang om områden inom vilka ett ännu bättre samspel med civilsamhället väntas ge stora effekter för att möta och lösa utmaningar. Utöver behovet av ett mer strategiskt samspel har tre områden återkommit i styrande dokument, intervjuer och vid besök i civilsamhället och nätverk oavsett kommunal verksamhet eller målgrupp. Nedan följer ett resonemang kring rekommendation av dessa områden och de positiva effekter ett ökat samspel med civilsamhället inom dessa områden förväntas medföra.

Ett mer effektivt samspel med civilsamhället antas här bidra till måluppfyllelse inom Nackas övergripande mål.

- (1) **Gemenskap, sammanhang och livskvalitet**; verksamheter och aktiviteter som syftar till ökad gemenskap och inkludering, med fokus på såväl psykisk och fysisk hälsa som upplevd livskvalitet och en meningsfull fritid, bidrar till bästa utveckling för alla som lever och verkar i Nacka.
- (2) **Trygg i hela Nacka**; sammanhang och verksamheter som fokuserar på att värna det lokala, öka den upplevda tryggheten och arbeta förebyggande med ungdomar i riskzon bidrar till ännu mer attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.
- (3) **En hållbar och miljösamt kommun**; en ökad medvetenhet och beteendeförändring för en hållbar och miljösamt kommun är viktigt för att Nacka ska ha en stark och balanserad tillväxt.

En **mer strategisk samverkan** anses vara en förutsättning för ökad måluppfyllelse inom de tre prioriterade områdena. Det strategiska samspelet bör utvecklas kontinuerligt såväl inom tjänstemannaorganisationen som i dialog med civilsamhället.

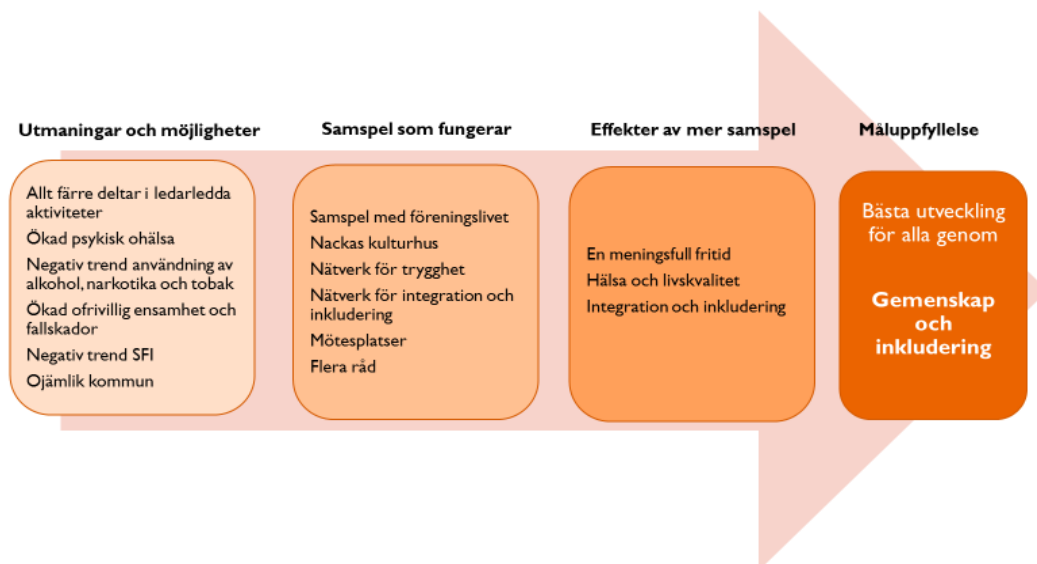
Maximalt värde för skattepengarna

- Ökad samhällsnytta tack vare synergieffekter genom samverkan
- Gemensam kraft i tydlig riktning till följd av informationsspridning och idé-generering
- Minskade kostnader till följd av tillgängligt och synligt förebyggande arbete i tidigt skede
- Tydliga prioritering av resursanvändning till insatser och områden med störst behov och mesta förväntade effekter
- Översyn av projektfinansiering för att skapa förutsättningar för effekter genom den nya tidens engagemang

2.1 Gemenskap, sammanhang och livskvalitet

För alla som bor och verkar i Nacka är gemenskap och inkludering en fråga som är viktig för att ha en meningsfull tillvaro. Gemenskap är viktig oavsett om det handlar om barn och ungas hälsa, äldres ofrivilliga ensamhet, nyanlända, ungdomar i riskzon eller individer mitt i livet.

2.1.1 Exempel på samspel idag

Föreningslivet och civilsamhället syftar till att engagera sig i eller för en gemensam sak, vilket är en starkt bidragande faktor till att uppleva sig ha en meningsfull fritid. Nedan beskrivs ett antal framgångsrika samspel som pågår idag med fokus på gemenskap och inkludering.

Föreningslivet inom kultur och fritid. Samspel i olika former med föreningslivet inom kultur och fritid ser olika ut. Här har tex Järla Orientering tillsammans med bland annat Nacka kommun delat ut en karta till alla Nackabor för att uppmuntra till fysisk aktivitet.

Nackas kulturhus. Nackas kulturhus erbjuder mötesplatser och ett brett utbud för civilsamhälle och medborgare att ta del av.

Trygg och säker. Nätverket Trygg och Säker, Ungdomsteamet och nattvandrande föräldrar.

Inkluderande social gemenskap. SeniorNet, Äldrekontakt och andra föreningar som erbjuder äldre en inkluderande social gemenskap. Ett flertal nätverk arbetar med integration och inkludering samt att de olika råden främjar gemenskap och engagemang inom viktiga områden.

Mötesplatser. De olika mötesplatserna i Nacka är en grundpelare för den gemenskap och det engagemang som kanaliseras genom Nackas civilsamhälle.

2.1.2 Förväntade effekter av ökat samspel

Bästa utveckling för alla

- Ökad fysisk och psykisk hälsa för de som bor, verkar och lever i Nacka.
- Förebyggande socialt arbete, gemenskap och sammanhang för Nackabor som har mindre bra förutsättningar

Nackas civilsamhället är tydliga med att de fyller en viktig social funktion i samhället. Det bekräftas i MUCF:s rapport *Ideella föreningars villkor 2018 – uppföljning av principerna för det civila samhället* där det framkommer att de tre vanligaste syften som föreningar uppger som viktiga är sociala syften: att främja sociala relationer, att fungera som mötesplats och att bedriva verksamhet som tar ett socialt ansvar. På fjärde plats kommer att främja människors hälsa. Detta stämmer väl överens med den bild som kommit fram i samtal med civilsamhällets aktörer i Nacka.

Hälsa och livskvalitet. I flertalet intervjuer har framkommit ett behov av förebyggande arbete för att hjälpa resurssvaga individer att fortsätta vara så självständiga som möjligt så länge som möjligt. Här kan samspel med civilsamhället bidra till att erbjuda sammanhang och på så sätt arbeta förebyggande för de individer som bara nästan/inte riktigt fångas upp av socialtjänsten med alla insatser som då finns. Social delaktighet är starkt kopplad till god hälsa och välbefinnande i livet. Deltagande i fritids-, sociala-, kulturella- och andliga aktiviteter, liksom umgänge med familj och vänner gör det möjligt för äldre människor att bibehålla en god hälsa, fortsätta utöva sin kompetens och känna välbefinnande⁸.

En meningsfull fritid där förutsättningar finns för att mötas, engagera sig, röra på sig och tillhöra ett sammanhang. Att tillhöra och inkluderas i en gemenskap och uppleva att ens engagemang är viktigt även för andra bidrar till en god hälsa och ökad upplevd livskvalitet. En meningsfull fritid är en del av hälsofrämjande och förebyggande arbete som syftar till att ge förutsättningar för individer att vara självständiga så länge som möjligt, och därmed undvika vissa kommunala tjänster så länge som möjligt.

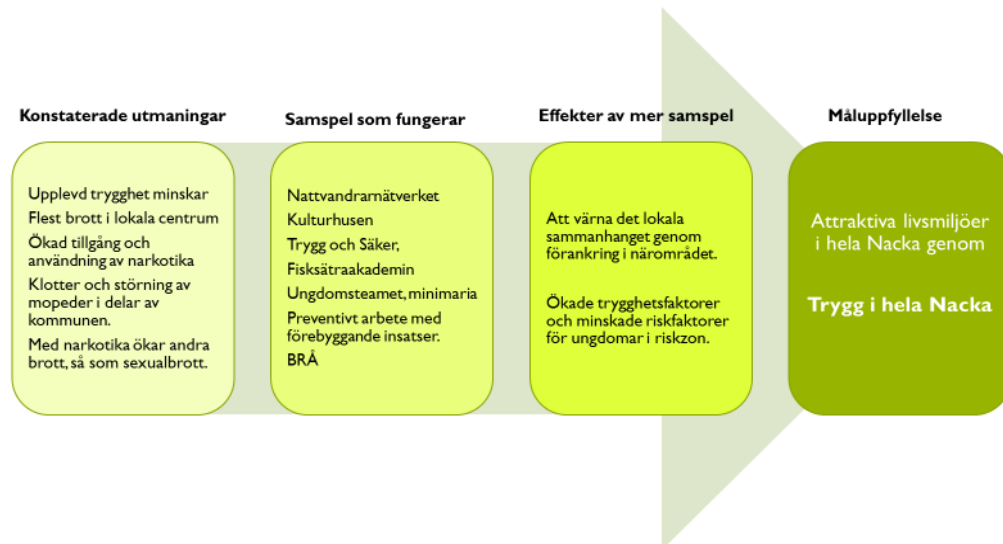
Integration och inkludering. Nyanlända nackabor finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer. Genom information och hjälp till självhjälp ökar de nyanländas möjligheter att hitta egna boendelösningar. Stödet innefattar både tydlig och tidig information kring bostadssökande samt löpande stöd med att söka bostad i olika former. En del av arbetet utförs i samarbete med organisationer i civilsamhället.

---

⁸ Åldersvänlig kommun - Seniorers möjligheter att delta i sociala aktiviteter Tobias Jobring och Gabriella Nyhäll, Nacka kommun 2017-11-17

2.2 Trygg i hela Nacka

En viktig faktor för att en plats ska uppfattas erbjuda attraktiva livsmiljöer är att individer som bor och vistas där upplever att de är trygga. Upplevd trygghet är viktig oavsett vem du är, var du bor, hur du är uppvuxen eller var du befinner dig i livet. På så sätt är frågan aktuell oavsett kommunal verksamhet eller målgrupp. Trygghetsfrågorna är aktuella när det gäller så vitt skilda områden som nedskräpning, trafikförseelser och klotter som när det gäller brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete eller ungdomar med riskbeteende och i riskzon.

2.2.1 Exempel på samspel idag

Trygghetsfrågorna är viktiga för många aktörer i civilsamhället. Nedan listas några väl valda nätverk och sammanhang som fokuserar specifikt på trygghet och trygghetsrelaterade frågor som några av de viktigaste frågorna.

Nattvandranätverket. Genom sin närvaro skapar föräldrar som nattvandrare i de olika kommundelarna en gemenskap mellan vuxna, trygghet för ungdomar som rör sig ute på kvällar och nätter och ökad trygghet för andra vuxna och äldre. Nattvandrare har också möjligheter att rapportera in oegentligheter eller orosmoln, informera och lotsa ungdomar i riskzon till kommunens fältverksamhet.

Kulturhusen. Kulturhusen är etablerade mötesplatser i Nacka. De erbjuder inkludering och gemenskap för unga och gamla och anses bidra till ökad trygghet för de som bor och verkar lokalt i Nacka. Ett exempel är Fisksätra Folkets Hus vilket har som ambition att vara ett nav för en positiv utveckling i området. Genom Folkets Hus-föreningens organisation, kontaktnät och övriga resurser blir Fisksätra Folkets Hus en naturlig samarbetspartner för personer eller sammanslutningar som har idéer för projekt som gynnar de boende i Fisksätra.

Nätverket Trygg och säker i Älta, Boo, Fisksätra-Saltsjöbaden och på Sicklaön. Samspel mellan Nattvandrare, Ungdomsteamet, Polisen, Socialtjänsten, Kulturhus, näringsliv, civilsamhälle och andra aktörer.

Fisksätraakademin. Deltagare i Fisksätraakademin träffas två gånger per termin och utgångspunkten för träffarna är att stärka lokalsamhället. Målet är att arbeta med bilden av Fisksätra, engagera medborgare samt få fler i egen försörjning.

Brottsförebyggande rådet (Brå). Kommunens brottsförebyggande arbete bygger på en fungerande samverkan mellan kommun, polis och civilsamhälle. Brå arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen med att öka den lokala tryggheten.

2.2.2 Förväntade effekter av ökat samspel

För alla som lever, bor och verkar i Nacka är upplevelsen trygghet i sitt närområde och sin kommun eftertraktad och avgörande för hur attraktiv en tycker att livsmiljön är. Samspel kring trygghetsfrågor handlar till stor del om möjligheten och viljan att värna det lokala sammanhanget för att trygghetsfaktorer ska öka och riskfaktorer ska kunna minska.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

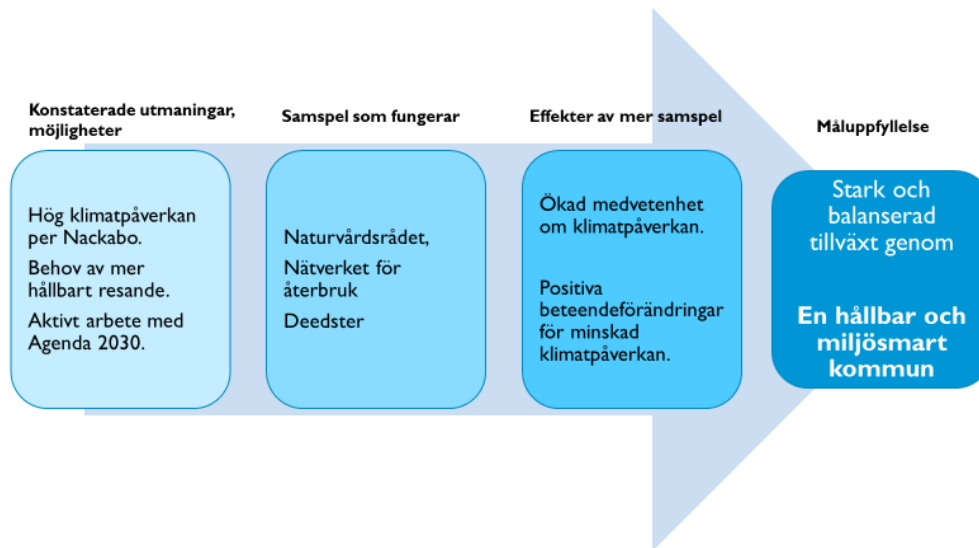
- Ökad upplevd trygghet
- Sammanhang och förebilder för ungdomar i riskzon
- Samverkan kring lokala trygghetsfrågor
- Informationsutbyte för tidiga adekvata och relevanta insatser

Att värna det lokala sammanhanget. Att skapa förutsättningar för att värna det lokala och kommunala och öka den upplevda tryggheten. Med förankring i sitt närområde, goda relationer och positiva band vill människan ta hand om sitt sammanhang.

Öka trygghetsfaktorer och minska riskfaktorer. Med fler engagerade i lokala frågor, som också föregår med gott exempel, uppmärksammar, och knyter kontakter kan flera otrygghetsfaktorer förebyggas. Ett stabilt sammanhang med starka förebilder, närvarande vuxna och goda kontakter kan hjälpa förebyggande att tidigt upptäcka exempelvis unga med riskbeteende och välkomna dem in ett positivt sammanhang.

2.3 En hållbar och miljösmart kommun

Världen, Europa, Sverige och Nacka står inför stora utmaningar inom miljö- och klimatområdet de kommande åren. Nacka kommun har ett ambitiöst miljöprogram och nackaborna har en hög medvetenhet kring allvaret i klimatfrågan. Samspelet med civilsamhället pågår och samspel kring en hållbar och miljösmart kommun fokuseras här på att öka medvetenheten och att uppmuntra beteendeförändringar hos Nackaborna.

2.3.1 Exempel på samspel idag

Det finns en stor medvetenhet och ett brett engagemang i klimatfrågan. En tydligare bild av vilka aktörer som finns och hur de samspekar är nödvändigt för bästa möjliga effekt av samspel i frågan.

Nätverk för återbruk sammankallas av Nacka vatten och avfall. I nätverket för återbruk återfinns en rad aktörer med fokus på återbruk och resurssparande åtgärder.

Naturvårdsrådet har i uppdrag att som en beredande funktion samråda och samarbeta med föreningar i Nacka om naturvård, sjörestaurering och skötsel av naturreservat.

Deedster. Med appen *Deedster för Nacka* får Nackabor inspiration till fler klimatsmarta vanor. Projektet finansieras av Klimatklivet och målet är att tillsammans spara 1560 ton koldioxid under ett år.

2.3.2 Förväntade effekter av ökat samspel

För alla som bor, lever och verkar i Nacka är det viktigt att Nacka är ett långsiktigt hållbart samhälle. Hur Nackabor väljer att leva och konsumera är en hörnsten i en hållbar utveckling som tillgodoser såväl nutida som framtida generationers behov. En ökad samverkan som riktar sig till Nackabors medvetenhet och beteende väntas ge effekter för Nackas starka och balanserade tillväxt.

Stark och balanserad tillväxt

- Ökad medvetenhet om hur den enskilde individen bidrar till Nackas klimatavtryck.
- Fokus på individens möjlighet att påverka.
- Kollektiva beteendeförändringar
- Informationsutbyte till grund för hållbara beslut.
- Ökat medborgarengagemang för långsiktiga samhällsfrågor

Medvetenhet om klimatpåverkan. Ett stärkt samspel i dessa frågor skapar medvetenhet och i förlängningen en beteendeförändring som har större genomslag än om nätverk och organisationer arbetar endast inom sina egna ramar.

Uppmuntra beteendeförändring. Med forskning, teknikutveckling och smarta lösningar i kombination med medveten befolkning kan utvecklingen vändas. Kommunen kan bidra genom höga ambitioner och tuffa miljökrav i stadsbyggande, energiförsörjning, trafik och upphandlingar. Men det helt avgörande är att underlätta för nackaborna att göra klimatsmarta val i sin vardag.

3 Förväntad ökad måluppfyllelse genom ökad samverkan inom fokusområden

Utifrån samhällsutmaningar kan Nacka kommun identifiera mängder av områden där ett stärkt civilsamhälle och fördjupad samverkan med detsamma kan bidra väsentligt till måluppfyllelse inom kommunens övergripande mål.

Bästa utveckling för alla

- Ökad fysisk och psykisk hälsa för de som bor, verkar och lever i Nacka.
- Förebyggande socialt arbete, gemenskap och sammanhang för Nackabor som har mindre bra förutsättningar
- Sammanhang där människor värnar om sig själva, varandra och andra

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

- Ökad upplevd trygghet
- Sammanhang och förebilder för ungdomar i riskzon
- Samverkan kring lokala trygghetsfrågor
- Informationsutbyte för tidiga adekvata och relevanta insatser

Stark och balanserad tillväxt

- Ökad medvetenhet om hur den enskilde individen bidrar till Nackas klimatavtryck.
- Fokus på individens möjlighet att påverka.
- Kollektiva beteendeförändringar
- Informationsutbyte till grund för hållbara beslut.
- Ökat medborgarengagemang för långsiktiga samhällsfrågor

Maximalt värde för skattepengarna

- Ökad samhällsnytta tack vare synergieffekter genom samverkan
- Gemensam kraft i tydlig riktning till följd av informationsspridning och idé-generering
- Minskade kostnader till följd av tillgängligt och synliggjort förebyggande arbete i tidigt skede
- Tydliga prioritering av resursanvändning till insatser och områden med störst behov och mesta förväntade effekter
- Översyn av projektfinansiering för att skapa förutsättningar för effekter genom den nya tidens engagemang